	МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ Тракийски университет – Стара Загора		Издание: 1
	Оперативен документ	7.5.1_OD_1.7.	В сила от: 19.11.2012
	Дисциплина: Въведение в глобалното здраве Специалност: Медицина		Редактиран: 1 от 6

 УТВЪРЖДАВАМ:
 ДЕКАН: ПРОФ. Д-Р М. ГЪЛЪБОВА, ДМ

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина	Въведение в глобалното здраве
Специалност	Медицина
Област на висше образование	Здравеопазване и спорт
Професионално направление	Медицина
Статут на дисциплината	избираема
Курс	Втори
Семестър	От трети семестър втори курс до шести курс вкл.
Образователно квалификационна степен	магистър
Форма за проверка на знанията	писмен изпит

Утвърдена на заседание на Катедрен съвет Протокол № 74 от 22.11.2018 г.	Предоставена по проект: Равни възможности за здраве: действие за развитие» DCI – NSA ED / 2011 / 239 – 187, ЕК
Утвърдена на заседание на Факултетен съвет	11.12.2018 г. Протокол № 10

Стара Загора, 2018 г.

	МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ Тракийски университет – Стара Загора		Издание: 1
	Вид на документа: Оперативен документ	№ на документа: 7.5.1_OD_1.7.	В сила от: 19.11.2012
	Дисциплина: Въведение в глобалното здраве Специалност: Медицина		Редактиран: 2 от 6

УЧЕБНА ПРОГРАМА

1. ИЗВАДКИ ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

Код на дисциплината	Часове					Кредити
	Аудиторна		Извънаудиторна		Всичко	
091	Лекции	Упражнения Семинари	Учебни практики	Други форми		
Форми на аудиторна работа	10				10	0.4
Практически занятия		15			15	0.6
Семинари						
Форми на извънаудиторна работа						
Общо					25	1

2. ВОДЕЩ ДИСЦИПЛИНАТА: проф. д-р Юлияна Маринова, дм

Водещи упражнения/практически занятия/семинари:

1. доц. д-р Боряна Парашкевова, дм
2. ас. д-р Галя Чамова, дм
3. ас. д-р Петър Атанасов, дм

3. АНОТАЦИЯ

Дисциплината «Въведение в глобалното здраве» включваме в учебния план на специалност «Медицина» като избираема с общ хорариум 25 часа. Идеята е с това обучение да се допълнят и разширят знанията и уменията на студентите по медицина в областта на социомедицинския научен комплекс чрез възможността за по-задълбочено осмисляне на глобалните процеси на развитието на общественото здраве и умения за анализ на глобални здравни процеси и различия в здравето във връзка с неговите детерминанти. Считаме за уместно това обучение да се провежда успоредно със същото по задължителната учебна дисциплина «Социална медицина». По този начин ще се подкрепи и разшири осмислянето на социално-медицинския подход и стил на мислене и осъзнаването на функциите на социално-медицинското познание и неговото приложение в практическата дейност на бъдещите лекари в която и да е сфера на медицинската практика: клинична, превантивна, изследователска. С обучението по глобално здраве се изграждат допълнителни компетенции на студентите по проблемите на глобализацията и здравето, подпомагащи по-доброто разбиране на социалните аспекти на клиничните дисциплини.

Програмата включва 15 аудиторни часа: 10 лекционни и 15 практически упражнения с присъждане на 1 кредит. Разработването на същата е осигурено по Проект „Равни възможности за здраве: действие за развитие” DCI – NSA ED / 2011 / 239 – 187, финансиран от Европейската

	МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ Тракийски университет – Стара Загора		Издание: 1
	Вид на документа: Оперативен документ	№ на документа: 7.5.1_OD_1.7.	В сила от: 19.11.2012
	Дисциплина: Въведение в глобалното здраве Специалност: Медицина		Редактиран: 3 от 6

комисия, чрез предоставяне на учебни материали и учебна програма «Глобално здраве» за студенти от специалност «Медицина» - МУ, гр. Плевен с автори проф. д-р Анжелика Велкова, дмн и доц. д-р Гена Грънчарова, дм, включена в учебния план като факултативна от академичната 2011/2012 г.

Тематичните единици са разработени по начин, позволяващ да се постигнат целите на това обучение: нови предизвикателства и реалности със сериозни отражения върху здравето и медицинската практика. Синтезирано, те се представят по следния начин:

- Същност и съдържание на глобалното здраве. Основни проблеми на глобалното здраве.
- Социално-икономически детерминанти на глобалното здраве. Екологични детерминанти на глобалното здраве.
- Демографски и епидемиологичен преход. Здравно състояние на глобалното население. Тенденции на раждаемостта, смъртността, детската смъртност и средната продължителност на живота в света.
- Глобални тенденции на инфекциозните заболявания, перинаталните и майчини причини и недохранването.
- Глобални проблеми на неинфекциозните хронични заболявания.
- Здравните системи и глобалното здраве. Глобални проблеми на човешките ресурси в здравеопазването.
- Глобални проблеми на здравето на децата и майчиното здраве.

Дисциплината Въведение в глобалното здраве интегрира познания в областта на всички дисциплини, включени в учебния план на студентите по медицина и подпомага осмислянето и приложението на огромния обем информация в съвременната медицинска наука и практика.

4. СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

4.1. АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ

4.1.1. ЛЕКЦИИ

№	Тема	Хорариум
1.	Концепция за глобално здраве (определение, съдържание, приоритети и основни проблеми).	2
2.	Глобално здраве – детерминанти. Социално-икономически и екологични детерминанти на здравето и болестта.	2
3.	Глобални демографски процеси (демографски преход; Демографско стареене на населението. Тенденции на раждаемостта, смъртността, детската смъртност и средната продължителност на живота в света).	2
4.	Тенденции на заболяемостта по света. Глобални проблеми на инфекциозните заболявания, перинаталните и майчини причини и недохранването. Глобални проблеми на хроничните неинфекциозни заболявания.	2
5.	Концепция на СЗО за оценка на здравните системи. Стратегия на СЗО „Здраве за всички през 21 век“.	2
Общо		10

	МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ Тракийски университет – Стара Загора		Издание: 1
	Вид на документа: Оперативен документ	№ на документа: 7.5.1_OD_1.7.	В сила от: 19.11.2012
	Дисциплина: Въведение в глобалното здраве Специалност: Медицина		Редактиран: 4 от 6

4.1.2. УПРАЖНЕНИЯ

№	Тема	Хорариум
1	Глобални проблеми на здравето на жените. Глобални проблеми на здравето на децата и подрастващите.	3
2	Глобална тежест на заболяванията	2
3	Глобални здравни неравенства, свързани с бедността	2
4	Глобални антропогенни екологични проблеми	3
5	Глобални проблеми на тютюневата, алкохолна и наркотична употреба	3
6	Здравните системи и глобалното здраве. Глобални проблеми на човешките ресурси в здравеопазването (глобално разпределение на здравната работна сила).	2
Общо		15

5. ТЕХНОЛОГИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

5.1. Лекции - представят се като презентации на Microsoft PowerPoint с мултимедиен проектор, в лекционна зала.

5.2. Упражнения – провеждат се в учебни зали на катедрата като е необходима съвременна учебна техника.

6. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ

Система за оценка на знанията по Въведение в глобалното здраве

Крайната оценка е по шестобалната система, като минималната оценка за успешно приключване на обучението е “среден (3)”. Съотнесена към Европейската система за трансфер на кредити, съпоставимостта на оценките е следната:

Отличен 6	Мн. добър 5	Добър 4	Среден 3		Слаб 2	
A	B	C	D	E	FX	F
Присъждат се кредити, както е по учебен план					Не се присъждат кредити	

Оценката се формира от 3 компонента:

1. Текущ контрол

- посещение и участие на практически занятия (100%) и посещение на лекции (минимум 50%).

2. Самостоятелна разработка на курсова работа.

3. Изпит – представяне и защита на курсовата работа.

Окончателната оценка се формира като сума от по-горните оценки по трите компонента, със следните коефициенти:

1. Текущ контрол – 0.25

	МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ Тракийски университет – Стара Загора		Издание: 1
	Вид на документа: Оперативен документ	№ на документа: 7.5.1_OD_1.7.	В сила от: 19.11.2012
	Дисциплина: Въведение в глобалното здраве Специалност: Медицина		Редактиран: 5 от 6

2. Курсова работа – 0.25
3. Изпит – 0.50

7. ПРОГРАМА (КОНСПЕКТ)

1. Глобално здраве - определение, съдържание, приоритети, основни проблеми.
2. Социално-икономически детерминанти на здравето – концепция на Далгрен и Уайтхед. Проксимални и дистални детерминанти на здравето.
3. Екологични детерминанти на здравето. Жизнена среда – определение, компоненти и нива на взаимодействие със здравето
4. Глобални антропогенни екологични проблеми и техните отражения върху здравето на световното население.
5. Същност и етапи на демографския преход. Тенденции в броя и структурата на световното население. Глобалното застаряване на населението и неговите отражения върху обществото.
6. Тенденции на раждаемостта в света.
7. Тенденции на общата смъртност в света.
8. Тенденции на детската смъртност и смъртността до 5-годишна възраст в света.
9. Тенденции на средната продължителност на предстоящия живот в света.
10. Тенденции на заболяемостта в света. Измерване на тежестта на заболяванията – DALYs.
11. Глобални проблеми, свързани с хроничните неинфекциозни заболявания.
12. Глобални тенденции и проблеми на инфекциозните заболявания, перинаталните и майчини причини и недохранването.
13. Глобални здравни неравенства, свързани с бедността.
14. Глобална тютюнева епидемия.
15. Глобални проблеми на алкохолната консумация.
16. Глобални проблеми на наркотичната употреба.
17. Глобални проблеми на човешките ресурси в здравеопазването (глобално разпределение на здравната работна сила).
18. Глобални здравни ползи.
19. Транснационални здравни рискове.
20. Концепция на СЗО за оценка на здравните системи.
21. Стратегия на СЗО “Здраве за всички през 21 век”.

	МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ Тракийски университет – Стара Загора		Издание: 1
	Вид на документа: Оперативен документ	№ на документа: 7.5.1_OD_1.7.	В сила от: 19.11.2012
	Дисциплина: Въведение в глобалното здраве Специалност: Медицина		Редактиран: 6 от 6

8. ЛИТЕРАТУРА

Препоръчвана литература и източници на информация:

1. Грънчарова Г., А. Велкова, С. Александрова. Социална медицина. Пето преработено и допълнено издание. Издателски център МУ-Плевен, 2016, 2017 г., 350 с.
2. Георгиева Л., Глобално здраве, Издателска къща СТЕНО, Медицински университет – Варна, 2018, 174 с.
3. Тулчински Т., Е.Варавикова, Ново обществено здравеопазване – въведение в XXI век, Лотос, Варна, 2004, 804 с.
4. Социална медицина, тримесечник на научното дружество по социална медицина.
5. Social determinants of health: the solid facts. 2nd edition / edited by Richard Wilkinson and Michael Marmot, World Health Organization, Regional Office for Europe, 2003, pp. 31.
6. World Health Report, 1995 – 2010, <http://www.who.int/whr/en/>
7. European Health for All Database. <http://www.who.dk>. WHO Regional Office for Europe.

9. ПРИДОБИТИ УМЕНИЯ В РЕЗУЛТАТ НА ОБУЧЕНИЕТО

Студентите, провели обучение по дисциплината „Въведение в глобалното здраве”, придобиват теоретични познания и практически умения, както следва:

- Познават същността и съдържанието на понятието глобално здраве;
- Познават основните приоритети и проблеми на глобалното здраве;
- Познават механизмите на влияние на социално-икономическите фактори върху здравето;
- Познават основните ефекти на екологичните детерминанти върху здравето;
- Знаят кои са глобалните екологични проблеми и какви са отраженията им в развитите и развиващите се страни;
- Познават същността и етапите на демографския и епидемиологичния преход;
- Умения за анализ на данни за тенденциите и факторите на развитие на демографските процеси и заболяемостта в глобален мащаб;
- Умения за анализ на глобалните проблеми и рисковите фактори на инфекциозните заболявания, перинаталните и майчини причини и недохранването;
- Умения за анализ на глобалните проблеми и рисковите фактори на хроничните неинфекциозни заболявания;
- познават концепцията на СЗО за развитие на здравните системи в света;
- Познават глобалната стратегия на СЗО и приоритети за различните региони;
- Познават целите на развитието за хилядолетието (Millennium Development Goals)
- Познават и анализират глобалните проблеми на здравето на жените и децата.